

Svar på skriftligt spörsmål SSS 148/2020 rd

Svar på skriftligt spörsmål om plockning av mossa och naturens mångfald

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 148/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Emma Kari /gr:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att säkerställa att naturens mångfald beaktas vid plockning av mossa?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

I Finland har det uppstått ett intresse för att utnyttja vitmossa som plockas från trädlösa myrar i kommersiellt syfte. Av mossbiomassa tillverkas en växtunderlagsprodukt som ersätter ljus växttorv. Fördelen med en växtunderlagsprodukt som utgår från vitmossbiomassa jämfört med produkter som tillverkas av växttorv är att mossa är förnybar biomassa och att skördande av mossa inte förutsätter torkning eller utdikning av området.

Miljöministeriet följer upp ökningen av skördande av vitmossbiomassa och eventuella behov av administrativa åtgärder. I detta syfte samlade ministeriet 2017 ihop ett expertnätverk med representanter för producenter, staten och regionförvaltningen, undersökningsorganisationer samt naturskyddsorganisationer. Nätverket har sammanträtt tre gånger bland annat genom att bekanta sig med skördande av mossbiomassa i terrängen. Dessutom har det vid ministeriet beretts en utredning om hur den gällande miljölagstiftningen styr skördandet av vitmossbiomassa.

Regeringen har förbundit sig till att stoppa försämringen av den biologiska mångfalden i Finland. Därför är det viktigt att skördandet av vitmossbiomassa enligt statsrådets principbeslut om hållbart och ansvarsfullt nyttjande och skydd av myr- och torvmarker ska styras till myrmarker som inte är i naturtillstånd och som representerar myrar i naturtillståndsklasser 0 och 1. Myrar i klass 2 kan användas för torvproduktion när myrens generella naturvärde bedömt enligt graden av dikning i regionen är lägre än i genomsnitt, och myren saknar betydande särskilda naturvärden.

I nuläget finns det inte tillräckligt med information om miljöeffekterna av skördande av vitmossa. Brister förekommer särskilt i fråga om återhämtning av växtligheten eller andra organismer samt eventuella effekter på vattendragen och klimatet. Därför håller miljöministeriet på att starta ett projekt där de ovan beskrivna frågorna utreds.

Skördandet av vitmossa styrs och ramvillkor ställs av existerande strategier, program och den gällande nationella lagstiftningen och EU-lagstiftningen. De viktigaste bland dessa är statsrådets principbeslut om hållbart och ansvarsfullt nyttjande och skydd av myr- och torvmarker

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 148/2020 rd

(30.8.2012), statsrådets beslut om de riksomfattande målen för områdesanvändningen (14.12.2017) samt statsrådets beslut om förvaltningsplaner för vattenförvaltningsområden 2016–2021 (3.12.2015) och åtgärdsprogram med anknytning till dem.

Skördande av vitmossa förutsätter för närvarande inte något förhandstillstånds- eller anmälningsförfarande enligt någon miljölag. I stället för ett förhandstillstånds-förfarande tillämpas på skördande av mossa enligt prövning från fall till fall naturvårdslagen (1096/1996), vattenlagen (587/2011), miljöskyddslagen (527/2014), skogslagen (1093/1996), markanvändnings- och bygglagen (132/1999) samt avfallslagen (646/2011). Myndigheter kan också utan förhandstillstånds-förfarande ingripa i verksamheten i efterhand genom befallningar, förbud och förpliktelser som vid behov kan effektiviseras med hot.

Under ledning av miljöministeriet utarbetas principer och kriterier för skördande av mossa enligt hållbart nyttjande för att styra verksamheten samt ges anvisningar om utnyttjande av uppföljningsuppgifter med hjälp av anmälningsförfarande. Vid behov bereds ett förhandsanmälnings- eller tillstånds-förfarande med lagstiftningsmetoder.

Helsingfors 27.3.2020

Miljö- och klimatminister Krista Mikkonen